

МЕДИА МОНИТОРИНГ

08 НОЕМВРИ 2024 г.

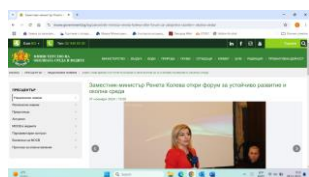
Член на:

Източник: МОСВ

Заглавие: Заместник-министър Ренета Колева откри форум за устойчиво развитие и околна среда

Линк: <https://www.moew.government.bg/bg/zamestnik-ministur-reneta-koleva-otkri-forum-za-ustojchivo-razvitie-i-okolna-sreda/>

Текст: „Европейската зелена сделка като новата пътна карта за развитие на ЕС обхваща широк набор от инициативи за насърчаване на устойчиви практики и финансиране за тяхното прилагане. Правилното използване на тези инструменти ще превърне предизвикателствата във възможности. Именно затова е важно да гледаме на зеления преход като възможност за един логичен, разходо-ефективен и устойчив нов модел на развитие, от който можем да спечелим, опазвайки природата и бъдещето си“. Това каза днес зам.-министърът на околната среда и водите при откриването на 10-то юбилейно издание на Ден на мениджъра по устойчиво развитие и околна среда за Югоизточна Европа. Форумът е организиран от Сдружението за устойчиво развитие и опазване на околната среда и се провежда в София.

Сред ключовите измерения на Зелената сделка е борбата с изменението на климата и намаляването на емисиите на парникови газове. Това може да стане

чрез намаляване на потреблението, в т.ч. и енергийното потребление, чрез енергийна ефективност, разгръщане на възобновяеми източници, внедряване на нови технологии и екологични решения. Успешното реализиране на политиките и мерките по тези направления ще спомогнат за намаляване на темпото на изменението на климата и ще осигурят по-чиста околна среда.

„Внедряването на нови технологии и екологични решения изисква значителни инвестиции, които надхвърлят инвестиционния потенциал на компаниите. Затова е важно да знаете, че няколко европейски фонда оказват финансова подкрепа. Това са Механизъмът за възстановяване и устойчивост, InvestEU, Хоризонт Европа и Евратом, Фондът за модернизация, програмата LIFE, Социалният фонд за климата и Фонда за иновации“, съобщи Ренета Колева.

Фондът за иновации подкрепя секторите, обхванати от Европейската система за търговия с емисии. Зам.-министър Колева призова българските компании да бъдат активни и да участват с повече проекти. Ресурсът на фонда ще е около 40 милиарда евро до 2030 г., като допустимите проекти обхващат иновативни технологии в области като енергоемки индустрии, възобновяеми източници, съхранение на енергия, нулева мобилност и сгради, водород и улавяне, използване и съхранение на въглерод.

В хода на разработване и прилагане на политиките все по-ясно се вижда, че както климатичните промени, загубата на биоразнообразие и замърсяването се разглеждат като трите лица на планетарната криза, така и решенията на тези проблеми са свързани.

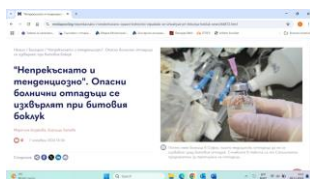
Затова един от приоритетите на провежданата от Министерството на околната среда политика е именно възстановяването на природния капитал и създаването и поддържане на устойчиви общности и екосистеми.

„Зелената трансформация и устойчивото развитие не са моден тренд, а отговорност и стратегическа необходимост - на държавата, бизнеса, но и на всеки един от нас като граждани. Именно чрез устойчивото развитие можем да осигурим дългосрочна стабилност и благоденствие за по-добро бъдеще - такова, в което икономическият растеж и опазването на околната среда вървят ръка за ръка“, каза в заключение заместник-министър Колева.

Източник: [Mediapool.bg](https://www.mediapool.bg)

Заглавие: "Непрекъснато и тенденциозно". Опасни болнични отпадъци се изхвърлят при битовия боклук

Линк: <https://www.mediapool.bg/neprekasnato-i-tendentsiozno-opasni-bolnichni-otpadatsi-se-izhvarlyat-pri-bitoviya-bokluk-news364872.html>

Текст: Опасни болнични отпадъци като спринцовки, игли, биологичен материал от лабораторни проби и дори телесни части системно се изхвърлят при битовия боклук, което крие сериозна опасност от зарази. За проблема потвърждават от

Столичното предприятие за третиране на отпадъци, което е сезирало контролните институции.

Жалби до компетентните органи - Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) и Столичната регионална здравна инспекция (СРЗИ) е писала и една от фирмите, която транспортира болнични отпадъци, но от отговорите до нея не става ясно да е идентифициран проблем. За мащабите на бедствието обаче свидетелства богатият снимков материал с неправилно изхвърлени болнични отпадъци, направен в столичния завод за смет.

Много от изхвърлените с битовия боклук чували са с надпис "операционна", което ясно показва техния медицински произход. Наред с това могат да бъдат открити посявки от микробиологични изследвания, използвани пипети, епруветки с кръв, спринцовки пълни с разтвори, ампули, игли, банки с обозначителен знак "опасен отпадък", маркучи за вливания и др. Засечените нарушения са от инсталацията за механично-биологично третиране на отпадъци, площадка "Садината" през октомври и ноември тази година.

Медицинските отпадъци като използвани игли, пипети, медицински превръзки и консумативи, лабораторни материали и биологични проби могат да съдържат патогенни микроорганизми, които да причинят сериозни инфекции. Работещите, които се сблъскват с този отпадък, са изложени на риск от заразяване с вируси и бактерии.

Отделно, масова практика се оказва болниците да изхвърлят т.нар. неопасен болничен отпадък като използвани престилки, калцуни, ръкавици и шапки от операционната, памперси от лежащо болните в реанимациите, гипсови отливки от ортопедиите и други в контейнерите за битови отпадъци. Въпреки че тези отпадъци не са опасни и не са обект на специални изисквания, с оглед на предотвратяване на инфекции, те не са битови и не следва да бъдат изхвърляни в съдовете за битов отпадък, но това масово се прави.

Най-общо нарушения могат да се търсят в две посоки: в единия случай болниците не събират разделно опасния и неопасния отпадък и го изхвърлят директно при битовия, за да пестят пари. А във втория случай, самите фирми, с които болниците имат сключен договор за транспортирането и обезвреждането на опасния болничен отпадък, е възможно да не изпълняват добросъвестно ангажиментите си, дори болницата да е събрала разделно и надлежно етикирала отпадъка.

Шефът на завода за боклук: "Това се случва непрекъснато и тенденциозно"
Директорът на завода за отпадъците на София Николай Савов определи пред Mediarool проблема като сериозен, а изхвърлянето на болнични отпадъци заедно с битовите като "непрекъснато и тенденциозно". Почти няма болница в София, която да не се опитвала да изхвърли опасните отпадъци, смесени с битовите такива. Единствено не били засичани проблеми при ВМА. Според Николай Савов по този начин се пестят пари, тъй като изгарянето в инсинератора на Александровска болница е по-скъпо от депонирането на болничен отпадък.

Изхвърлянето на болничния боклук като смесен битов отпадък като тези, който домакинствата генерират, пък излиза на практика без пари, тъй като за това не се дължи такса на приемащата инсталация, обясни Николай Савов. За да се опитат да решат проблема, от завода започнали да проверяват предварително какво има в камионите, пристигащи от лечебните заведения. Преди това боклукът

отивал директно в бункерите в завода, а от там на лентите за сортиране. Така чак там се виждало, че вместо битова смет, има опасни отпадъци.

"Това може да доведе до зарази, заплахата е за здравето на работещите", казва Николай Савов.

Сега при предварителната проверка, ако се открият торби с опасни отпадъци, те се връщали обратно на фирмите, с които болниците имат договори, за да оползотворяват боклуците. "Ние нямаме право да приемаме опасните отпадъци и им ги връщаме. Те след няколко дни се опитват отново да ни ги върнат или ги карат на депа около София като това в Костинброд", обясни Савов.

Няма точни данни какво количество опасни болнични боклуци попадат в завода за боклука на София. В един камион обаче имало 3-4 тона смет, а около една трета от него, а понякога и повече, били опасните боклуци.

Според Савов основната причина за тази практика е, че фирмите, които имат договори с болниците за извозването и обезвреждането на боклуците им, работят на ниски цени, които трудно покриват разходите за изгаряне. Ръководствата на лечебните заведения пък настояват всички боклуци да бъдат изхвърлени, иначе прекратяват договорите.

Така се стига до опити за заобикаляне на правилата. От общината и от предприятието за оползотворяване на отпадъците на София са подавали сигнали до РЗИ, водени са и разговори с ръководствата на лечебните заведения. До момента особен ефект от това няма.

Всичко на едно: Престилки, калцуни, гипсови отливки в битовия боклук
За смесването на болнични и битови отпадъци многократно е сигнализиран и Милор Михайлов, бивш зам.-кмет по екологията на София и понастоящем собственик на фирмата "БМТ-Консулт" ООД, която се занимава с транспортирането на опасни и неопасни отпадъци. Той е писал писма до всички отговорни институции: Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), Столичната регионална здравна инспекция (СРЗИ) и Столична община с настояване да се прекратят тези практики. Засега обаче проблемът се признава само от Столична община.

Михайлов коментира пред Mediapool, че смесването на неопасния болничен отпадък като престилки от операционни, калцуни, гипсови отливки и др. с битовия е масова практика в държавни, общински и частни болници.

"По-голямата част от болниците са декларирали 0 килограма отпадъци като калцуни, престилки, шапки, ръкавици, гипсови отливки за цялата година. В същото време няма болница, която да не използва тези материали, при положение, че калцуни се дават дори на посетителите", коментира Михайлов.

"Отпадъците, които са били с досег до инфекциозна среда, болниците нямат право да ги карат на сепарация. А те ги хвърлят в контейнерите за битови отпадъци и този отпадък се качва на сепарацията, от което могат да се заразят хората, които работят там. Съответно директорът на завода за отпадъци е прав да ги връща", посочва той.

Михайлов е писал писма и до болници, които смесват отпадъците, но сред лечебните заведения има масово неразбиране, тъй като смятат, че след като не

става въпрос за опасен отпадък, няма проблем да го изхвърлят при битовия. Според него трябва да бъдат извършени проверки и във фирмите, които се занимават с транспортиране на отпадъците от болниците.

Широко затворени очи за проблема

Още по-скандално обаче е, че сред битовите отпадъци попадат и опасни болнични отпадъци като игли, спринцовки, биологични проби и други и за момента не е ясно чия отговорност е това: на конкретни болници или на недобросъвестно отношение от обслужващите ги фирми.

Общият медицински отпадък подлежи на обезвреждане в автоклав и депониране. Но биологичният отпадък като телесни остатъци от операции трябва задължително да се изгаря в инсинератор. Цитостатиците, които се използват за лечението на онкоболни и които са радиоактивни, също не могат да се депонират, а задължително трябва да се изгарят. Иглите също не подлежат на обеззаразяване и трябва да се изгарят. Всички тези отпадъци обаче могат да бъдат открити сред битовия боклук.

Mediaroof постави на 4 ноември въпроси по Закона за достъп до обществена информация до РЗИ и РИОСВ относно контрола върху изхвърлянето на болничните отпадъци, има ли открити нарушения и наложени санкции и все още очаква отговори по тях.

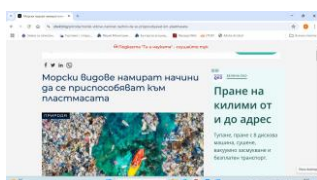
От предоставените по-рано отговори от СРЗИ и РИОСВ на сигналите на "БМТ-Консулт" обаче става ясно, че при тях няма данни за сериозни нарушения. От РИОСВ отговарят, че "осъществяват ежегоден контрол на лечебните заведения и при тях не са открити нарушения по отношение на смесването на болнични и смесени битови отпадъци". Освен това допълват, че болниците имат сключени договори с фирми за последващо предаване на отпадъците. От СРЗИ също декларират, че извършват периодичен контрол в болниците и не споменават за открити нарушения.

Същевременно за проблема сигнализираха и от "Спаси София" в свой пост във Фейсбук. Той е придружен със снимки от завода за отпадъците на София, на които сред битовия боклук се виждат жълти чували с опасен болничен отпадък на болница "Пирогов". От публикацията не стават ясни подробности за това кой носи отговорност за нарушението – дали самото лечебно заведение, или фирмата, с която е сключило договор да транспортира отпадъците ѝ.

Източник: [Obekti.bg](https://www.obekti.bg)

Заглавие: Морски видове намират начини да се приспособяват към пластмасата

Линк: <https://www.obekti.bg/priroda/morski-vidove-namirat-nachini-da-se-prisposobyavat-km-plastmasata>

Текст: Раците отшелници използват пластмаса като черупки, птиците - за направата на гнезда, октоподите - за подслон... АФП предлага редица примери за това как морските видове са открили начини да се адаптират към пластмасовите отпадъци, които колонизират морското дъно.

Пластмасови навеси

От 400-те милиона тона пластмасови отпадъци, генерирани по света всяка година, 22 милиона тона попадат в околната среда. Изправени пред това замърсяване, птици, раци и други морски видове трябва да се приспособят, пише БТА.

Пример за това са раците отшелници. Известно е, че тези ракообразни имат мек корем, уязвим от слънчевите лъчи, които трябва да скриват в черупка, открадната от друг вид. Снимки, събрани в хода на изследване, публикувано тази година, обаче показват, че те вече използват изкуствени черупки.

Шон Милър, базиран в Окинава, Япония, заснема тези ракообразни, които носят на гърба си нови видове навеси, като пластмасови капачки или гърла на стъклени бутилки. Когато за първи път преди близо 15 години забелязва рак отшелник в подслон от пластмаса на плаж в Окинава, Милър е "напълно изумен". "Не можех да спра да мисля за това. Беше доста шокиращо, как е възможно този рак да се приспособи по този начин?", споделя той за АФП.

Освен въпросното ракообразно са наблюдавани птици, които събират късчета от найлонови торбички, за да си направят гнездо.

Въпреки че обясненията варират, всички учени подчертават ролята на изобилието от пластмаса в морското дъно.

Колкото до раците отшелници, изборът на пластмаса може да се обясни и с намаляването на броя на мекотелите и следователно на наличните черупки.

Пластмасови салове

Отломки от дървесина отдавна се използват от различни морски видове за прекосяване на океана, но тези естествени салове са рядкост и бързо се разграждат.

Пластмасата, от друга страна, вече се намира в големи количества и е по-устойчива. До такава степен, че пластмасовите салове са се превърнали в начин на придвижване, възприет от много морски видове. Учените обаче предупреждават, че това явление увеличава риска от разпространение на инвазивни видове.

След цунамито, което удари Япония през 2011 г., изследване разкри, че почти 300 морски вида, които са живели на японското крайбрежие, са се пренесли през океана върху пластмасови отпадъци, достигайки понякога до северозападното крайбрежие на САЩ.

Пластмасата също така дава възможност на крайбрежните видове да оцеляват и да се размножават в открито море.

През 2023 г. учени откриха крайбрежни видове върху 70 процента от пластмасовите проби, събрани в Голямото тихоокеанско сметище - "задънена улица" за плаващи пластмасови отпадъци. "Крайбрежните видове вече оцеляват

в открито море, благодарение на огромното и постоянно разширяващо се море от пластмасови отпадъци", написаха авторите на изследването.

Пластмасови сечива

Други видове използват пластмасови предмети като сечива. Морските таралежи, например, вече предпочитат да използват пластмасови предмети и отпадъци като скривалища, вместо да пробиват скалите, за да се маскират.

Според учените причината, поради която те се крият, е за да намерят сянка. Прозрачните пластмаси обаче представляват риск за това безгръбначно, което е уязвимо от слънчеви изгаряния.

Октоподи също са наблюдавани да използват пластмасови отпадъци, за да прикриват входа на своето убежище или да се заселват в тях.

Според учените липсват познания за това как екосистемите се адаптират към пластмасата.

Авторите на изследването за октоподите посочват, че са необходими "спешни мерки за намаляване на въздействието на отпадъците не само върху главоногите, но и върху всички морски организми и екосистеми".